FRANCKESCHE
STIFTUNGEN

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauin[a]e Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

Dereli. & sump. fune. & aleae lusu. & aleatoribus. Rubrica.

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150729

Visual Library

a ¶ In quibus durat actio.qđ modis ſumitẽ actio.vide p gl. in l. j ff.de eden.Et q̃ dicã tur actiones directæ & quæ cõtrariæ.vide gl.magnã in l. ex cõſenſu.ff.de acti.& obl.& Ange. in l. actio in prin.ff.de nego geſt.

res,& mihi traderes.quod cõtingere poteſt
multis caſibus:& iudex te cõdẽnauit ad ex-
hibẽdũ:tu aũt rem illam deteriorasti culpa
vel dolo,& ipſam poſtea reſtituiſti mihi : q
forte ignorãs deteriorationẽ eã recepi: q̃rit
an mihi aliquo modo cõtra te ſuccurratur?
Reſpõdet q ſic:vſq; ibi.[ita vt ſi rẽ.]qa nõ
eſt cõueniẽs q dolus vel culpa tua mihi no
ceat:ſed qua actione ſuccurret? nã ab actio
ne ad exhibẽdũ qua tenebaris,fuiſti libera-
tus exhibẽdo & tradẽdo,qa ſolutione eius quod debet tollit oĩs
obligatio.reſpõdet verũ eſt de rigore:ſed de æquitate mihi ſuc-
currit per actionẽ in factũ. Et primò ponit vnũ dictũ gñale qđ
habet locũ tã qñ deteriorauit per dolũ,quã etiã qñ per culpã, vt
cõtra eũ ſuccurrat.vſq; ibi.[ita vt ſi rẽ.] Secũdò ponit aliud di-
ctum q debet reſtringi per culpam .Nam ſi per dolũ,nõ daret
act.in factũ:ſed actio de dolo,quæ nõ cõcurreret cũ alia actione
ſpeciali:vt l.& elegãter.§.nõ ſolũ.ff.de dolo. Opp.primò q imò
cõpetat actio prima ad exhibendũ:vt l.Iulia.ſcribit.§.ſi qs.ff.eo.
Sol.ibi fuit reddita in alia forma quã fuerit petitũ:ideo nõ videt
reddita:cũ ppter mutationẽ formæ cẽſeat alia res diuerſa ab ea
quæ petita fuit hic in eadẽ forma:licet cũ deterioratiõe. Secũdò
opp.q det actio.l.Aquil.vt l.qui tabulas.ff.ad l.Aquil.gloſ.dicit
qđ datur illa & etiã iſta actio in factũ: quæ eſt ſubſidiaria.l.aql.
doct.dicũt q hic nõ loquit de illa actione in factũ ſpãli quæ eſt
ſubſidiaria.l.Aquil.ſed de generali,quæ dat in defectũ aliarum
actionũ:nõ põt eſſe qđ illa deterioratio cõtingat ex culpa com-
miſſa in negligẽdo:& ſic nõ cadit in actionẽ.l.Aquil.vt l.ſi viuſ-
fructus.§.de præteritis.ff.de viuſfru.ſed ſi cõtigiſſet ex culpa cõ-
miſſa in faciẽdo,& agẽs eſſet dominus rei petitæ,daretur actio.
l.Aquil.& ſic ceſſaret illa gñalis ſubſidiaria.Item oppo. q detur
actio prima ſ.ad exhibẽdũ:vt l.j.§.ſi res.ff.depoſiti.& l.iij.§.ſi red
dita.ff.cõmo.Sol.ibi in actionibus bonæfi.à quibus nõ liberatur
reſtituẽs rem deterioratã:hic nõ cõuenit actione prima: qa tales
actiones ampliorẽ habent naturã,hic in actione ad exhibẽdum:
quæ eſt ſtricti iuris.Sed cõtra q idẽ in ſtricti iuris:vt ff.de ſolu.l.
etiã.Sol.ibi plus deficiebat quã hic.nã res fuit ibi ſoluta ſine dete
riorati õe:tñ nõ perfectè:qa ſoluẽs debebat cauere,& nõ cauerat
vnde videbat perfectè ſoluiſſe:qa pro nõ ſoluta habet,cũ poſſit
euinci:& ppter hoc tenebat cauere,& nõ cauit.ff.de cõdi.ob cã.
l.ſi.in ſi.& l.Iul.§.j.ff.de verb.obli.hic aũt nõ deficiebat ius:& ſic
erat perfectè exhibita vel reſtituta quo ad ius:licet cũ deteriora-
tione.Sed extra gl.opp.de l.nõ ſolũ.ff.de rei vẽ.vbi erat actio ſtri
cti iuris:& res fuit reſtituta deteriorata, & nihilominus durat a-
ctio priſtina.So.ibi agẽs erat dñs:hic verò debet intelligi qñ nõ
3 erat dñs:ſed aliud intereſſe p̃tẽdebat. †Et ex iſtis recollige qua-
a tuor caſus in qbus durat actio prima,qñ res ſoluit, vel reſtituit
cũ aliquo defectu.Primus qñ erat actio bonæfi.idẽ ſi ſtricti iuris
habẽs inſtar bonæfi.vt l.hmõi.§.ædes.ff.de leg.j.Secũdus cũ de-
bitor ſoluẽs erat obligatus in gñe,& ſoluit nõ pfectè.etiã quoad
deteriorationẽ:vt l.q ſibi aut titio.§.j.ff.de ſol.Tertius cũ poſt ſo-
lutionẽ peto illud qđ eſt meũ,licet actio ſit ſtricti iuris:vt l.non
ſolũ.ff.de rei ven.Quartus cũ res ſoluit cũ defectu iuris cautiõis
vel alterius iuris.l.etiã.ff.de ſolu.& d.l.Iulia.§.j.Extra iſtos caſus
nõ agit actiõe prima,ſed de dolo ſi dolus ĩteruenit:vel ĩ factũ,ſi
4 culpa:vt hic.†An aũt recipiẽdo qs rẽ deterioratã , ſibi præiudi-
cet? diſtingue an ignorãter,vel ſciẽter receperit.Primo caſu non
p̃iudicat:vt hic.& no.in l.ſi hac.ff.de tri.Secũdo caſu aut deterio
rationẽ veniebat iure actiõis,& idẽ aut officio iudicis,& tũc ſibi
præiudicat:vt j.depoſiti.l.iiij.quod dic vt no.in l.fin.de eo quod
certo loco.Cætera dic vt hic per Cy.& Bar.

1 ☞ *Per liberam perſonam noſtro iuri non ſubiectam, non acquiritur nobis actio, & hoc fallit in aliquibus caſibus de æquitate.& nu.2.*

LEX VIII.

1 SI res tua.†Ex pacto alterius appoſito in tradi-
tione rei meæ,& ad meã vtilitatẽ, acq-
ritur mihi actio vtilis.h.d.& ad hoc ſemper allegatur.
Et hoc eſt durũ:ſiue durabat mea,vt hic:ſiue non.vt ſi
creditor qui rẽ meã habebat obligatã,vendidit eã iure pig.& ſic
trãſtulit dñium:appoſuit tñ pactũ q emptor teneat mihi reſtitue
re,qñcũq; refundã ſibi pretiũ:vt eſt caſus no.in l.ſi cũ vẽderet.ff.
de pig.act.Sed ſi in traditione rei tuę apponis pactũ ad mei vti-
litatẽ,puta q reſtituat mihi,tunc diſtinguit:an duret ſua,& tunc
mihi acquirit vtilis ex illo pacto:vt l.Publia.ff.depo.in prin.ca
nõ duret tua:tũc ſecus.niſi meo nõie tradas:vt l.certi cõdictio.§.
ſi nũmos.ff.ſi cer.pet.& niſi in caſu ſpãli.j.de dona.quæ ſub mo.
l.quoties.facit j.de pac.conuen.l.pactum.In tex.ibi.[vti potes.]
q.d.nõ aliàs ſi nõ interuenit pactũ q tibi reſtituant:ſi autẽ inter-
uenit,habet locũ quod ſequitur.In tex.ibi.[vti nõ prohiberis.]
tanquã hæres:quia ex illo pacto directa actio fuit ſibi quæſi...
cet pacto appoſito ſuper re tua:& ſic tanquã hæres potes eã ...
2 tentare:ſecus ſi non es hęres.†In tex.ibi.[nullam te &c.]propter
regulam quæ eſt q per liberam perſonam noſtro iuri nõ ſubie
ctam non quæritur nobis actio:tamen iſta regula fallit de æqui
tate in quibuſdam caſibus:inter quos ſunt illi de quibus dixi,&
hic eſt vnus.quãdo quis paciſcitur ſuper re mea ad mei vtilitat.

LEX IX.

1 SI ex quocunque.†Debitor qui ſoluit p...
petere inſtrumentũ can-
cellatum ſibi reddi.h.d.Item ſi erat ſuum,quia recol-
ctum à notario de propria pecunia , poteſt petere p...
actionem ad exhibendum & per rei vendicationem; vt hic...
ſi non erat ſuum:ſed creditoris , quia ipſe creditor recollegerat,
debet agere condictione ſine cauſa.vt infra condictio.ex lege.l.
diſſolutæ &c.

De reli.& ſump.fune.& aleæ luſu.& aleatoribus. Rubrica.

Super rub.ibi.[& ſumptibus funerum:]de iſta ſecunda par...
rubricæ non fit mẽtio niſi in l.iij.quæ incipit legatum.Aliæ vero
ll.loquuntur de prima parte rubricæ.de vltima verò nulla l...
iũs tit.tract.licet hic ſit quædam aut.Græca tranſlata in latinum
quæ prohibet ludum alearum:& annullat contractum facti...
ludo occaſione ludi:& cõcedit repetitionẽ eorũ quę perdunt ...
ludo:licet malè ſeruetur.circa quam vide l.ſi quis cum ſcien...
ibi no.ff.pro emptore.Et no.glo.dum dicit [& quia extrema l...
ctus &c.] ſicut econuerſo extrema gaudij luctus occupat,quo...
quamplurimum contingit.

1 ☞ *Si teſtator mandauit in teſtamento hæredibus ſuis,quòd corpora filiorũ quæ erant ſepulta in alio loco,deberent facere portari ad locum vnde ipſe erat oriundus, ubi mandauerat fieri ſepulturam ſuam,& debere condi in eadem ſepultura ſub pœna priuationis hæreditatis,an iſta ſit iuſta & legitima cauſa?*

LEX I.

1 SI vi fluminis.†Corpus humanum
ſepultũ in vno loco,
poteſt in alium locum transferri ſubſiſte...
iuſta cauſa:& interueniente ſuperiore h...
Et iſtæ ſuperior olim erat præſes prouinc...
vel Iudex ordinarius loci ſecularis.hodie
erit Epiſcopus : ad quem pertinet cura ...
religioſarum:vel ſi nulla ſubeant iuſta cau-
ſa,erit Papa:ſicut olim erat princeps.ſ.Imperator.vt j.e.l.ſi ſa...
2 §.de peti.l.hæreditas. †Sed quidam teſtator mandauit in teſta-
mento hæredibus ſuis quòd corpora filiorum quæ erant ſepulta
in alio loco,deberent facere portari ad locũ vnde ipſe erat ori...
dus,& vbi mandauerat fieri ſepulturam ſuam , & deberent ...
condere in eadem ſepultura ſub pœna priuationis hæreditatis.
An iſta ſit iuſta & legitima cauſa? habui iſtum caſum de facto
& videtur quòd non: quia ipſe teſtator non poſſet hoc facere ſi
viueret,non ſubſiſtente alia cauſa:ergo nec mandare in teſtamen-
to poteſt quòd fiat:& ſic licet non faciant, non incident in pœ-
nam priuationis:quia præcedit pręceptum improbatum à iure
vt j.de his quæ poe.nomine.l.j.in fi.licet cum hic occidiſſet qui...
hæredes volentes tranſportare reliquias filiorum,fuerunt pro...
biti:& propter hoc nihil fecerũt,opponebatur per illos ad quos
hæreditas debebat peruenire,q propter hoc debebant ire ad Pa-
pam,& impetrare ab eo.quod cum non fecerint, debebant pri-
uari hæreditate.ar.ff.de eo qui pro tut.l.j.§.ſi.facit l.j.§.j.vel ...
ſi quis omiſ.cauſa teſta.vbi facere poſſe dicitur qui mediante ...
aliquo mediante poteſt facere.In contrarium allegaui quòd non
erat eis imputandum ſi non adiuerunt Papam : quia non facile
aditur.arg.in l.qui cum maior.poſt princi.ff.de bon.lib.ibi dum
dicitur

dicitur alterũ nõ facilè &c. & l. ij. §. tractari. quæ optimè facit. ff.
ad tertul. & quia videt̃ impoſſibile quod à ſolo principe depen-
det. l. apud Iul. §. fi. cũ ibi not. ff. de leg. j. & ita cõſului in fauorem
hæredũ φ non eſſent hæreditate priuãdi. In gl. ibi. [aliàs cõtra.]
quia poteſt trãsferri etiã nulla ſubſiſtente iuſta cauſa, & ſine au-
thoritate ſuperioris, quando fuit poſitũ in vno loco, nõ vt perpe
tuò ibi ſtaret: ſed vſq; ad cerum tẽpus, & poſtea ad aliũ locũ trãſ
ferretur. Nam tũc potius dicitur depoſitum quã ſepultũ. vt j. eo.
l. ſi nec dum oportet tamen φ conſtet ita fuiſſe actum à prin.

1 *Id quod noſtrum eſt, ſine noſtra voluntate à nobis auferri non poteſt.*
2 *Alteri per alterum iniqua conditio inferri non poteſt.*
3 *Sicut de facto corpus humanum fuit ſepultum in tua poſſeſſione. an eodem modo poteris propria authoritate ipſum inde amouere?*

LEX II.

1 INuito. † Locus in quo ſepelit̃ corpus humanũ
voluntate dñi, efficitur religioſus, & ſic
deſinit eſſe in commercio, vt non poſſit vẽdi. nec obli-
gari: qa in nullius bonis eſt: ſecus ſi contradicente dño
vel etiã ignorante. h. d. quid ſi eo ſciente & non prohibente? Re
ſpondeo fauore religionis cenſet̃ cõſentire: & ſic põt prohibere
de cætero φ aliud corpus ibi inferat̃. vt ff. de mor. infe. l. ſi prius.
2 in fi. † Et no. in iſta l. regulã iuris. vt id quod noſtrum eſt ſine no
ſtra voluntate à nobis auferri non poteſt. vt l. id quod noſtrum.
de reg. iur. & φ alteri per alterum iniqua cõditio inferri non po-
3 teſt. facit j. de reb. cre. l. nec filius. & s. fa. herc. l. cohæredibus. † In
tex. ibi. [facere nõ poteſt.] & videtur φ propria authoritate poſ-
ſis illud corpus inde amouere: & in alium locum transferre: vel
etiam alius de mandato & voluntate tua: & ſic ceſſat l. pręcedẽs
quia iſta eſt iuſta cauſa inde amouendi, nec puto φ requiratur
ſuperioris authoritas: quia ſicut de facto fuit ibi poſitum: ita de
facto poteſt inde amoueri: arg. eius quod not. in l. minoribus. ff.
de euic. in glo. & l. quẽadmodum. §. j. ff. ad le. aquil. & l. ſi vitem.
§. ſi ad ianuam. quod vi aut clam: quia quilibet poteſt ſuam poſ-
ſeſſionem propria authoritate defendere, & amouere obſtacu-
lum per illa iura.

LEX III.

1 LEgatum. † Legatarius non prohibetur vnà cũ
legato petere etiam impenſas quas fe
cit in perſonam defuncti, vel in eius ſepulturam. h. d.
videbat̃ contrariũ qđ propter legatũ qđ dicit̃ q̃dam
donatio. vt l. legatum eſt donatio. de le. j. & de le. ij. l. legatum. vi-
detur iſtas expenſas feciſſe animo donandi quia ex præcedenti
donatione quã mihi feciſti, præſumit̃ in me animus donandi in
alio erga te: vt l. ſi verò nõ remunerandi. §. Inde Papinia. ff. man.
ſed illud eſt verum in vna & eadem re quam mihi donaſti. vt ſi
poſtea tibi tradam, licet nõ appareat quòd animo donandi præ
ſumatur ex præcedenti donatione: quod dic vt ibi. & l. quæ do-
tis. ff. ſol. matri. & quod ibi no. hic verò erant res diuerſæ, vel di-
uerſæ quantitates.

1 *Ius patronatus eccleſiæ tranſit ad hæredes extraneos, & ad unum ex eis tãtùm ex diuiſione non poteſt pertinere.*
3 *Locus deſtinatus ad uſum alterius loci cenſetur eſſe portio illius.*
4 *In ſepulchro familiæ omnes de familia. i. de agnatione habent ius ſepeliendi, licet non ſint hæredes. Item etiam hæredes, licet non ſint originaliter de familia. i. de agnatione. ſed extranei.*
5 *Quid in ſepulchro hæreditario, quod quis fecit pro ſe & hæredibus ſuis?*
6 *Qualiter cognoſcatur an ſit familiare, uel hæreditarium?*
7 *Quòd monumenta, dicantur etiam fines & termini diuidentes duo prædia uicina.*

LEX IIII.

1 SI ſepulchrum. † Locus religioſus vendica-
ri non poteſt: quia nullus eſt
dominus eius & vẽdicatio non competit niſi domino.
2 Item in ſepulchro familiari [a] quod quis fecit ſibi & fa-
miliæ ſuæ, omnes hæredes etiam extranei, habent ius ſepeliendi
quia cenſetur de familia: nec per diuiſio. bonorum ad vnum tan
b tum poteſt deuenire. hoc ſecundò. Item locus prophanus [b] licet
ſit iuxta locum religioſum, non eſt religioſus: & ſi eſt deputatus
ad vſum alterius loci, dicit̃ etiã pars vel portio loci illius & per-
tinet ad illũ ad quẽ pertinet ipſe locus ad cuius vſum eſt deſtina
tus. h. d. Et pone caſum φ tu & Titius eratis hæredes cuiuſdã de
functi, in cuius hæreditate erãt duo prędia ſeparata cũ domibus
& iuxta domũ vnius erãt q̃dã prateola deputata ad vſum ipſius
domus, & ĩ angulo dictæ prateolę defunctus erat ſepultus illud
prædiũ & prateola venit in partẽ cohæredis
tuo, & aliud venit in partẽ tibi. Volebas in
ſepulchro ſepelire mortuum: ille contradi-
cebat, quia obuenerat ſibi in partem, tu vo-
lebas vendicare ratione dominij, quaſi non
videret̃ fuiſſe actũ de illo ſepulchro φ de-
beat eſſe tuũ pręcipuũ. Rñdet imperator φ
vẽdicare nõ potes: quia nõ eſt in dñio tuo:
ſed per actionẽ in factũ tibi ſuccurrit̃: vt ff.
de rei vendi. l. quæ religioſis: & iſtud ſepul
chrũ fuit factũ ꝓ defuncto & ſua familia:
ſic dr̃ familiare: & ambo & vos hæredes, &
quilibet in ſolidũ habetis ius ſepeliẽdi: licet
ſitis extranei, φ nõ in agnatione defuncti:
quia hæredes reputant̃ eſſe de familia, qui-
cunq; ſint illi: nec dicit̃ veniſſe in partẽ iſti:
licet obuenerit illud prædiũ cũ illa prateo-
la: quia intelligit̃ illud ſepulchrũ exceptua-
tum: cũ etiã ſi expreſsè voluiſſes ad illũ ſo-
lum pertinere, nõ potuiſſes. Illa tñ prateola quæ eſt [b] prophana: li
cet ſit iuxta locũ religioſum, nõ eſt religioſa: ſed bene eſt illius q
obuenit in partẽ domus, ad cuius vſum illa prateola eſt deputa-
2 ta, tanquã pars eius. h. d. † Et no. ar. in ver. [ſed ſi familiare.] φ ius
c patronatus eccl'iæ trãſit ad hæredes extraneos [c]: & φ ius ad vnũ
ex eis tm̃ ex diuiſiõe nõ põt ꝑtinere. dic circa iſtã materiã vt ple
3 nè no. in cle. plures. de iure patro. † Itẽ not. φ locus deſtinatus ad
vſum alterius loci cẽſet̃ eſſe portio illius gl. fin. circa hoc allegat
bonas cõcor. & opponit qđ locus iuxta locũ religioſum dicatur
religioſus. l. q̃ religioſis. ff. de rei ven. & diſtinguit: aut loquimur
de rebus adhærẽtibus loco religioſo, q̃ faciũt partẽ ipſius: vt ſunt
lapides marmorei, vel ſtatuæ: & illi vel ille dũ ſunt ibi ſunt reli-
gioſi, vel religioſæ: vt in cõtrario. Aut loquimur de loco qui nõ
eſt pars loci religioſi: licet ſibi adhæreat, i. appropinquet: & ille
4 nõ eſt religioſus, ſed ꝓphanus: vt hic. † Itẽ debes ſcire φ in ſepul-
chro familiari oẽs de familia. i. de agnatiõe habẽt ius ſepeliendi,
licet nõ ſint hæredes. Itẽ etiã hæredes licet non ſint originaliter
de familia. i. de agnatiõe: ſed extranei: vt hic. l. familiaria. cũ l. ſeq.
5 ff. eo. † ſed in ſepulchro hæreditario qđ fecit pro ſe & hæredibus
ſuis, nõ habẽt ius ſepeliẽdi niſi illi qui ſunt hæredes: licet ſint de
familia. i. de agnatione. præterquã liberi, & deſcẽdẽtes: qa habẽt
ius ſepeliẽdi: & ſi nõ ſint vniuerſales. dũmõ non ſint exhęredati
6 mala mẽte. l. q̃ vel pr̃ſa. §. j. vel ij. ff. e. † hoc aũt an ſit familiare vel
hæreditariarũ deprehẽditur ex pręſcriptionibus quæ ſolent fieri
ſuper lapidẽ monumẽti: per ea quæ habẽtur: & not. in c. cũ cãm.
de proba. & habetur in Spe. de proba. §. vidẽdum. ver. ix. licet in
7 contrarium faciat. l. monumẽtorum. j. eo. ſed ibi patebit ſolu. † In
glo. j. in fi. Dic & alio modo dicuntur monumenta. i. fines & ter
mini diuidentes duo prædia vicina: vt j. finium regun. l. ij. quod
dic vt ibi in glo.

a ¶ In ſepulchro familiari. An qs poſſit ꝓſcribere ius ſepulchri vide tex. cũ glo. in l. pe. ff. de mort. inferẽ.
b ¶ Locus ꝓphanus. Quis dicat̃ loc9 prophanus. vide c. abolẽdæ. & ibi doct. de ſepul.
c ¶ Ad hæredes extraneos. Adde φ ſunt opi. tñ cõior eſt φ ſic vide in c. cõſiderãdũ & in ca. ſi plures. & ibi gl. xvj. q. vi. Inn. in rub. de iure pa. do cto. in c. cũ ſecundũ. eo. tit. Bald. in l. j. C. de bo. lib. & in l. inſulam. ff. ſol ma. Paul. de eleaza. in diſputa. incip. Patronus.

2 *Si defunctus mandauit conſtrui capellam, & unus hæres uult φ conſtruatur, alius negligit, φ detur primo actio fami. erc. contra hæredem.*
3 *Inuidia ſeu blaſmum apud uulgares, interdum inducit neceſſitatem, quæ à iure non inducitur.*

LEX V.

1 MIlitis. † Ad conſtruendum monumentũ ſecundũ
voluntatem defuncti coguntur hæredes: nõ
iure actionis: quia non eſt cui competat: ſed officio iu-
2 dicis. h. d. † Et ſi vnus tantùm hæres vel plures, & oẽs
negligunt: nam non eſt cui competat actio contra eos: imo Epi-
ſcopus ex officio poteſt eos compellere fauore religionis. per l.
quintus. ff. de ann. leg. & idem ſi mandaſſet defunctus conſtrui
capellam, ſed vnus hæres vult quòd conſtruatur: alius negligit:
bene datur primo actio fa. erc. contra hæredẽ. vt ff. fa. erc. l. his cõ
3 ſequẽter. §. ſed cum monumentũ. † Not. φ inuidia ſeu blaſ. apud
vulgares interdũ inducit neceſſitatem, quæ à iure non induci-
tur. facit l. quintus. ff. man. & l. cum vnus. de ali. & cib. leg.

LEX VI.

1 MOnumentorum. † Hoc dicit ſecundũ ſe-
cundã lect. quæ eſt vera
φ in monumẽto hæreditario quod quis fecit pro ſe &
hæredibus ſuis, liberti non habent ius ſepeliendi, ſi nõ

a ¶Data pecunia. An emẽs vel vẽdens ſepulchrũ ſi cõmittat ſimoniã. vide gl. in c. abolendæ. de ſepul. Card. Alex. in c. his ergo. in ij. col. xxiij. diſt.

b ¶Appellatiõe familiæ. An veniãt filiæ maritatæ & aſtantes extra domũ. vid. p Bart. in l. fi. in §. itẽ reſcripſerũt. ff. admuni. Et an vẽiãt filij naſcituri. vide p Pau. d Ca. cõſil. xvij. incip. In cã quę vertit Parmæ: qđ cõſiliũ ſequitur Iaſ. in l. ſuggeſtioni. in j. col. C. de ver. ſig. & an veniat dñs vide p Barb. in c. j. in iij. co. de loc. & an veniat vxor. vide text. & Bart. in l. qcunq;. C. de re mili. li. xij. et Bar. in auth. de reſtit. fideicom. in prin.

c ¶Quod probare eſt. Adde Hoſti. in ſum. eo. tit. in §. j. doct. canoniſtas in rub. eod. tit: Inn. in c. forus. de verb. ſigni.

ſunt hæredes: niſi longo tpe præſcripſerint. h. d. Et pone caſum per l. vel quæ paterfa. §. liberti. ff. e. vbi gl. dicit q in ſepulchro familiari bene haberẽt liberti ius ſepeliẽdi: licet nõ eſſent hæredes qa bene ſunt de familia: vt l. pnunciatio. §. familiæ. ff. de ver. ſig. prima verò poſitio nõ placet: quia ſi ſupraſcriptio diceret hoc modo ſepulchrũ talis & familiæ ſuæ: poſſet quilibet de familia: & ſic libertus qui eſt de familia, ibi ſepeliri: vt no. gloſ. in d. §. liberti. quare ergo nõ pñt liberti qñ ſunt ſpecificati, nõ video: imò multo magis deberẽt poſſe. tertia lect. eſt diuinatio: q aũt ſtetur talibus ſupraſcriptionibus: patet ex his quę dixi in l. ſi ſepulchrũ. In gl. ſe. ibi. [alij debent:] hoc nõ placet: quia iſte verſi. [præſcriptio.] continuatur, cum ponatur aduerſatiuè, & ſuprà locutus eſt de iure ſepulchri: id eſt ſepeliendi.

2 ☞ *Omnia cenſentur permiſſa, quæ non reperiuntur prohibita.*

LEX VII.

1 STatuas. † Not. hic q ſi religioſi alicuius loci cõcedãt tibi ſepulchrũ in aliquo loco eccleſiæ, quod ſolent facere

a data pecunia,[a] licitũ eſt tibi facere ſepulturam honorabilẽ cũ ſtatuis & figuris honorificis: licet de iſtis nihil eſſet dictũ in cõceſsione: qa hoc includit

2 ipſo iure: vt hic: & l. j. §. interdictũ. ff. de mor. infe. Tene mẽti. † Itẽ no. bonam regulam: q omnia cenſentur permiſſa, quæ non reperiuntur prohibita.

LEX VIII.

1 IVs familiarium. † No. hic q appellatione

b familiæ[b] nõ cõtinent cognati qui ſunt cõiuncti per fœminas, nec etiã affines: ſed cũ ſublata ſit differẽtia agnationis vel cognationis. vt in auſ. de hære. ab inteſtato. veni. an iſta l. erit correcta? dico q non: quia illud quo ad ſucceſsionem inteſtati.

LEX IX.

1 LOcum. † Opp. hic q locus religioſus poſsit vendi: vt l. liberi. circa princi. & l. liberti. ff. de cõtrahẽ. empt. Dic q hic loquit qñ vẽditor & emptor ſciebãt locũ religioſum: vnde tũc nõ valet contractus: nec orit obligatio, vt actio ex empto ad tradẽdum: ſed ſi emptor ignorabat, tũc ſiue vẽditor ſciebat, ſiue ignorabat, cũ ignorantia ſua nõ debeat emptori nocere, valet cõtractus: nõ vt oriat obligatio ad tradendum, ſed vt venditor obligetur ad intereſſe emptori: vt in contrario.

LEX XIII.

1 IVs ſepulchri. † Iſta l. dicit idem quod dixi in l. ſi ſepulchrũ. qđ hæredes etiã extranei, habẽt ius ſepeliẽdi tã in ſepulchro familiari, qa cenſent de familia: quã in hæreditario: qa ſunt hæredes: ſed in familiari non habent ius ſepeliendi: niſi ſint de fa familia. i. de agnatione: & etiam hęredes extranei licet nõ ſint de familia &c. h. d. Pau. de Caſtro.

Lectura Iuris vtriuſq; doctoris domini Pauli Caſtreñ. ſuper primo, ſecundo, & tertio C. fœliciter explicit.

Sequitur lectura ſuper quarto.

De probationibus. *Rubrica.*

2 ☞ *Euidentia facti & notorietas ſunt ſpecies probationis, & an ſint de re dubia? & nu. 2. & nu. 9.*

3 *Statutum quod in tali cauſa admittatur probatio, niſi per inſtrumenta publica: non tamen excluditur probatio quæ fit per euidentiam facti.*

Probari eſt iudici fidem facere de eo quod coram eo diſceptatur, & ad eam peruenitur per tres gradus. ſ. per ſuſpicionem, per opinionem: & per credulitatem.

Suſpitio conſiſtit in indicijs, quæ ſunt minus quã ſemiplena probatio, ut in fama, uel fuga: quæ ſunt multum a re ſeparatæ.

4 *Opinio conſiſtit in præſumptione hominis, quæ reſultat ex his quæ faciunt ſemiplenam probationem, i. unius teſtis de ueritate.*

Confeſsio partis facta altera parte abſente, facit ſemiplenam probationem.

Quid in confeſsione extorta in tormentis ſine perſeueratione?

Quid in priuata ſcriptura probata per teſtes tantum, qui uiderint eam ſcribi, uel per comparationem.

Quid in præſumptione iuris?

5 *Credulitas reſultat ex perfecta probatione.*

6 *Probationum plures ſunt ſpecies, & quomodo ſit reperire probationem mixtam per inſtrumentum, & interuenientibus teſtibus?*

7 *Statutum quod in cauſis excedentibus ſummam xx. librarum non admittatur probatio niſi per inſtrumentum, quod admittetur probatio quæ fit p inſtrumentũ, licet mediantibus teſtibus.*

8 *Probatio quando fit per inſtrumentum, non requiritur quod teſtes in eo deſcripti cognouerint partes, niſi in certis caſibus.*

Quid ſi fiat per teſtes?

9 *Confeſsio partis, non eſt probatio: ſed releuatio ab onere probandi.*

In mera negatiua non cadit probatio, & tamen cadit confeſsio.

10 *Poſitio poteſt fieri negatiua ad extorquendum confeſsionem: & ſic ad releuandum ab onere probandi.*

Licet ſit renuntiatum probationibus, uel concluſum in cauſa, an admittatur confeſsio partis, ut proſit alteri parti quæ renuntiauit allegationibus?

Si poſt concluſionem uel renuntiationem fieret poſitio: & peteretur pars compelli ad reſpondendum, non teneretur reſpondere: ſicut nec teneretur admittere probationes, quæ poſtea fierent.

In gl. rubricę ibi. [opus eſt probationibus.] ſ. vt quis p ſe obtinere poſsit ſentẽtiam. † In ea. glo. ibi. [rei dubiæ.] quidã reprehẽ

1 tinere poſsit ſentẽtiam. † In ea. glo. ibi. [rei dubiæ.] quidã reprehẽdũt gl. qa euidẽtia facti & notarietas rei nõ ſunt de re dubia, ſed clara & manifeſta: & tñ ſunt ſpẽs pbatiõis: intm̃ q omnẽ aliam ſpẽm excedũt: nec aliqua lege põt ꝑcludi via talibus pbatiõibus.

2 † Vnde ſi dicat ſtatutũ q in tali cauſa non admittat pbatio niſi per inſtrã publica: nõ ppterea excludit pbatio quæ fiat per euidentiã facti, ſecundũ Bal. qui allegat Azo. in ſumma. §. ad legem aquil. qđ tene mẽti. facit qđ no. Inn. in c. intimaſti. extra eo. gl. põt ſuſtineri: nam antequã res ſubijciatur oculis iudicis, põt dici dubia: ideo opus eſt q ſubijciat: & tũc dicit facta probatio de re clara & manifeſta, nõ per credulitatẽ: ſicut fit per alias ſpẽs pbationis per ſenſum corporeũ: qui percipit viſu: & nõ opinatu. Dic

c tñ melius: q pbare eſt[c] iudici fidem facere de eo quod coram ipſo

3 diſceptatur. l. quinquaginta. in fi. ff. e. † Et ad eam peruenitur per gradus. ſ. per ſuſpitionẽ, per opi. & per credulitatẽ: ſuſpitio cõſiſtit in indicijs, quæ ſunt minus quã ſemiplena probatio. vt no. eo. in l. cum pbatio. in gl. de quibus loquit. l. abſentem. de pœnis puta in fama: & in fuga: quæ ſunt multũ à re ſeparatæ; de quibus

4 loquitur l. abſentẽ. de pœnis. † Opinio cõſiſtit in præſumptione hominis, quæ reſultat ex his quæ faciunt ſemiplenã pbationẽ. vnius teſtis de veritate. Item confeſsio partis facta altera parte abſente: vt in c. cum dilectus. de ſuc. ab inteſt. Item in confeſsione extorta in tormẽtis ſine perſeueratione: quia cum illa faciat plenã pbationẽ: nam hic Bal. videtur notanter ſentire q faciat ſemiplenã: quæ ſuſficit cum vno teſte. Item priuata ſcriptura pbata p teſtes tm̃ q viderint eã ſcribi. vel per cõparationẽ, dummodo no. i l. admonẽdi. ff. de iureiu. Si aũt pbaret p teſtes & p cõparationẽ faceret fidẽ plenã: vt ibi no. p Doc. & j. de fide iſtru. auth. hęc. ideo dixi præſumptionẽ hois: nam ſecus ſi eſſet pręſumptio iuris: vt eſt in caſibus in iure expreſsis, cum ius aliquid prǽſumit puta q qui ſemel fuit dñs, hodie præſumat eſſe: vt j. e. l. ſiue poſſidetis: illa talis præſumptio faceret plenã pbationẽ & euidentem ff. de leg. j. licet imperator vt no. j. de peri. tut. l. ſi tutor. in vlt. gl.

5 † Credulitas verò reſultat ex pfecta pbatione: qa tunc iudex totaliter inclinat animũ ad vnã partẽ plenè pbatã: & ſic inducitur ad fidẽ & credulitatẽ quæ oĩa plenè pſequunt per Bart. in l. ad

6 monẽdi. † Sunt plures ſpẽs pbationũ. ſ. per teſtes: itẽ per inſtrã publica, vt in titulis ſequẽtibus: ideo ꝑmiſit hũc titulũ gñalẽ. Sed eſt reperire pbationẽ mixtã q̃ dicit fieri p iſtrm interuenientibus teſtibus: vt ſi pmiſiſti mihi emẽdare omne dãnũ: & ego pero a te cẽtũ in qbus dico me dãnificatũ & pbo pmiſionẽ per inſtrum. ſed quãtitatẽ pbo per teſtes.

7 † Vnde ſi ſtatutũ dicat q in cauſis excedẽtibus ſummã xx. librarũ nõ admittat pbatio niſi per inſtrumentũ nihilominus admittet iſta: quæ dicit fieri per inſtrũ principaliter: licet mediantibus teſtibus: & iſta fuit Bononiæ diſputatũ per Iaco. But. vt refert Bart. in l. certi cõdictio. §. qñ. ff. ſi

8 cer. pe. in gl. j. † Et hoc inducebã hoc anno. cum nõ habeamus q qñ pbatio fit per inſtrm: nõ requirit q teſtes in eo, deſcripti cognouerint partes niſi in certis caſibus notatis per gloſ. l. j. de iur. delibe. l. fi. §. ſin autem dubius. per Ioan. An. in addi. Spec. in tit. de teſte. §. primo. in additione incipiente quid voluerit actor & ibi

FRANCKESCHE STIFTUNGEN